

Goig en lloança del Crist

Vilassar de Dalt

Ubicació

Comarca:	Maresme
Lloc/Adreça:	Capella del Sant Crist (Camí del Mig)
Emplaçament	Al capdamunt del Torrent de les Tartanes
Alçada:	55

Coordenades:

Latitud:	41.50701
Longitud:	2.37097
UTM Est (X):	447505
UTM Nord (Y):	4595233

Classificació

Número de fitxa	08214 - 251
Àmbit:	Patrimoni immaterial
Tipologia	Música i dansa
Estil / època:	Modern Contemporani Popular
Segle	XVII-XXI
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Religiós
Titularitat	Pública
Autoria de la fitxa	Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa:	dg., 01/03/2015 - 01:00

Descripció

Goig en lloança del CRIST que es venera al Camí del Mig de Vilassar de Dalt. La seva festa és dia 14 de setembre, i diuen així:

Fraternal, devota cita / de cinc pobles cara al mar, / Crist del Pla, fet eremita / sigueu nostre tutelar. //

On es troben la riera, / i del Mig, el vell Camí, / les tartanes fan dreuera / a a cent passes del Molí, / a pregar el Crist ens invita / en espera secular ... //

Escolant aquesta crida / camperols i traginers / entrebant del mul la brida / s'ha parat, i amb mots sincers / que l'amor fidel suscita / han pregat amb fe exemplar ... //

Vós sabeu de clars de lluna, / de tempestes, pluja i vent, / de conreus, camins i runa, / de cel blau i sol ardent. / L'esguard vostre ho acredita / amb silenci singular ... //

Vós, també, zelós vigia, / disposat, braços en creu, / protegiu la rogalia / i al qui ve de tot arreu. / Vostra cura és inaudita, / vostres ulls són doble far ... //

Mes, també heu sofert exili: / un edicte irreverent / us tragué del domicili / amb protestes de la gent. / Heu tornat, però, a l'ermita, / a la vostra antiga llar ... //

La contrada prou remembra, / el diumenge més proper / al catorze de setembre, tot l'amor que el Crist li té, / i li ret anyal visita / i homenatge popular ... //

Estrenyeu els nostres pobles / amb el llaç de l'amistat, / inspireu-los quefers nobles / i als seus fills la pietat, / que els emmenim vers la fita / de la vostra Eterna Llar ... //

Fraternal, devota cita / de cinc pobles cara al mar, / Crist del Pla, fet eremita / sigueu nostre tutelar. ///

V. us adorem, oh Crist, i us beneïm // R. Perquè per la vostra creu heu redimit el món. //

PREGUEM: Oh Déu, Vós heu volgut que el vostre Unigènit sofrís la Creu, per salvar la nissaga humana. / Feu que, havent conegut a la terra el seu misteri, / fruïm al cel de la redempció que ens ha merescut. / Per Crist Senyor Nostre. R. Amén.

Observacions:

Lletra i melodia: Mn. Joaquim Vives i Aragó, rector de la Parròquia de Vilassar de Dalt

Harmonització coral: Lluís Folch i Soler

Il·lustració: Rafel Casals i Planas

Notes històriques: Josep Samon i Forgas

Edició a cura de la Parròquia de Sant Genís, de Vilassar de Dalt.

1ª edició: setembre 1984. 2ª edició, revisada: setembre 1991

Acabats d'estampar el dia 14 de setembre del 1991 a la impremta EL VAIXELL, al carrer de la Font de la Teula, 13, Vilassar de Dalt (El Maresme).

Història

Els goigs són cançons populars o poesies de caire religiós, adreçades als sants, les santes, la Mare de Déu o Crist. Tradicionalment es canten en les festivitats religioses. Acostumen a tenir dues parts: a la primera s'explica la vida, miracles i martiri del sant; mentre que a la segona se li fan peticions de protecció per a la comunitat.

La tradició dels goigs té els seus orígens en la representació dels misteris medievals. La primera vegada que es troba documentada la paraula goigs és a la Crònica de Ramon Muntaner (1325-1328), on consta que ja se'n cantaven, i el primer text conegut de goigs són els Goigs de Nostra Dona, conservats al manuscrit del Llibre vermell de Montserrat (de final del segle XIV). Els gremis i confraries, especialment la del Roser, popularitzen els goigs dels seus patrons respectius. Malgrat tot, els goigs tal i com els coneixem i que es canten actualment, cal situar-la a partir de la determinació del Concili de Trento (1645), per potenciar la pietat popular a través d'aquest tipus de manifestacions litúrgiques. El gran moment de creació dels goigs fou el segle XVII, quan totes les esglésies parroquials, així com les capelles i capelletes més petites foren dotades d'aquestes manifestacions. Es desconeix el creador de la lletra i la música dels goigs, però quasi bé tots foren editats per impremta durant les primeres dècades del segle XX, i les músiques foren recompostes i arrançades també durant aquest període.

Bibliografia

AA.VV (2004). XXV Aplec del crist del Camí del Mig del Pla de Vilassar. Grup de veïns del veïnat del sant Crist. Vilassar de Dalt.

SAMON FORGAS, Josep (1991). El CRIST del Camí del Mig a Vilassar de Dalt. Goig en lloança del Crist. Impressió El Vaixell. Vilassar de Dalt.

VILASSAR DE DALT

Goigs en lloança del CRIST que es venera al Camí del Mig de Vilassar de Dalt

La seva festa el dia 14 de setembre.

Fraternal, devota cita
de cinc pobles cara al mar,
**Crist del Pla, fet eremita
sigueu nostre tutelar.**

On es troben la riera,
i del Mig, el vell Camí,
les tartanes fan dreccera
i a cent passes del Moll,
a pregar el Crist ens invita
en espera secular...

Escollint aquesta crida
camperols i traginers
estrebant del mal la brida
s'han parat, i amb mots sincers
que l'amor fidel suscita
han pregat amb fe exemplar...

Vós sabeu de clars de lluna,
de tempestes, pluja i vent,
de camins, camins i riu,
de cel blau i sol ardent.
L'esguard vostre ho acredita
amb silenci singular...

Vós, també, zelós vigia,
disposat, braços en creu,
protegiu la rodalia
i al qui ve de tot arreu.
Vostra cura és inaudita,
vostres ulls són doble far...

Mes, també heu sofert exili:
un edicte irreverent
us tragué del domicili
amb protestes de la gent.
Heu tornat, però, a l'ermita,
a la vostra antiga llar...

La contrada prou remembra,
el diumenge més proper
al catorze de setembre,
tot l'amor que el Crist li té,
i li ret anyal visita
i homenatge popular...

Estrenyeu els nostres pobles
amb el llaç de l'amistat,
inspireu-los quefers nobles
i als seus fills la pietat,
que els emmenin vers la fita
de la vostra Eterna Llar...

Fraternal, devota cita
de cinc pobles cara al mar,
**Crist del Pla, fet eremita
sigueu nostre tutelar.**

V. *Us adorem, oh Crist, i us benedicim.* R. *Perquè per la vostra creu heu redimit el món.*

P R E G U E M
*Oh Déu, Vos heu volgut que el vostre Unigenit sofrís la Creu, per salvar la nitjada humana.
Feu que, havent conegut a la terra el seu misteri,
fruitu al cel de la redempció que ens ha meregut.
Per Crist Senyor Nostre. R. Amen.*

El CRIST del Camí del Mig a Vilassar de Dalt

No coneixem cap document antic que faci referència a la creu que, secularment, s'alta a la cruïlla del Camí del Mig i a Riera de Vilassar. Tot i així en podem dir algunes coses.

L'existència d'una creu en aquest lloc és molt antiga. Al marge de les consideracions de tipus religiós, constatem la presència de creus a les cruïlles dels antiquíssims camins *cruxi* (retals) i els camins que menaven als pobles de la comarca, anecdotats al peu de la serralada litoral. A la nostra rodalia aquestes creus han perdurat i al camí ral altomedieval que seguia la carena de la serralada i al camí ral del Mig, versió baix medieval de l'antiga «Via Augusta». Al primer hi trobem la creu de can Boquet, situada a la cruïlla del camí de la carena i el que de Vilassar va al Vallès. Al segon, conservem encara aquest *Cruxi* de Vilassar de Dalt i les restes del que hi havia a la cruïlla del camí de Cabrera, el *Cruxi majol*, sota la masranya de Montcaiber.

En un plànol de l'antic terme de Vilassar, fet l'any 1777, hi són indicades totes aquestes creus, però sembla que s'eren rúcs, sense capelleta, tal com encara ho és la creu de can Boquet. No ens ha d'estranyar gens que el *Cruxi* i el *Cruxi majol* ens hagin arribat amb aquestes senzilles capelletes. Era costum que les creus situades en els camins fossin cobertes amb teulades a quatre vessants per preservar-les de les pluges. Aquest costum donà origen a un tipus de creus conegut amb el nom de *creu coberta*, repetit a diversos indrets de Catalunya, i potser la més coneguda de totes és la Creu

coberta que hi havia a l'entrada de la Cluita Comtal per la banda del Llobregat, prop de l'actual plaça d'Espanya. La nostra creu, com la del camí de Cabrera, també fou coberta amb un sostre de quatre vessants. Si hem de fer cabal de la data que hi ha a la porta de ferro de la capelleta, aquesta deuria ser edificada l'any 1858, al damunt mateix del peu de pedra que sostenia l'antiga creu, que seria substituïda per un sant Crist.

El 1910, amb la promulgació de la popularment anomenada *Ley del Candado*, es retiraren les imatges dels llocs públics i també fou retirat el sant Crist d'aquesta capelleta, que restà buida i oberta una pila d'aixis.

El 1942, m. Jaume Tenas i Baixó, llavors còscom de la parròquia de Vilassar de Dalt, procedí novament a endreçar-la. El dia 1 de novembre, diumenge, festa de Tots Sants, fou reconstruïda la capelleta i s'hi posà un nou sant Crist, mentre el poble entonava el «Crec-en-un-Deu».

Els pagesos de la contrada n'havien tingut cura des de llavors. L'any 1980, els veïns i la parròquia de Vilassar de Dalt emprengueren el reforçament del mur que dona a la riera per prevenir-lo d'aiguats i enjardinar-lo l'entorn.

El mes de setembre d'aquell any hi celebraren per primera vegada la Festa de la Creu. D'aleshores ençà, el diumenge més proper al 14 de setembre hi té lloc l'Eucaristia i una senzilla festa popular a la qual concorren veïns i amics dels cinc pobles de la rodalia. Quatre anys més tard, m. Joaquim Vives i Aragó, rector de Vilassar de Dalt, va compondre aquesta *Goigs en lloança del Crist que es venera al Camí del Mig de Vilassar de Dalt*.

Lletres i melodia: Mn. Joaquim Vives i Aragó, rector de Vilassar de Dalt. — Harmonització coral: Dnà Fèlix i Soler.
Il·lustració: Rafel Camà i Flaquer. — Notes històriques: Josep Samon i Fogas.

Edició a cura de la parròquia de Sant Genís de Vilassar de Dalt.

1ª edició, setembre 1986. — 2ª edició, revisada, setembre 1991.

Acabats d'imprimir el dia 14 de setembre del 1991 a la Impremta EL VANDER, Carrer de la Font de la Teula, 13, Vilassar de Dalt. (El Maresme)